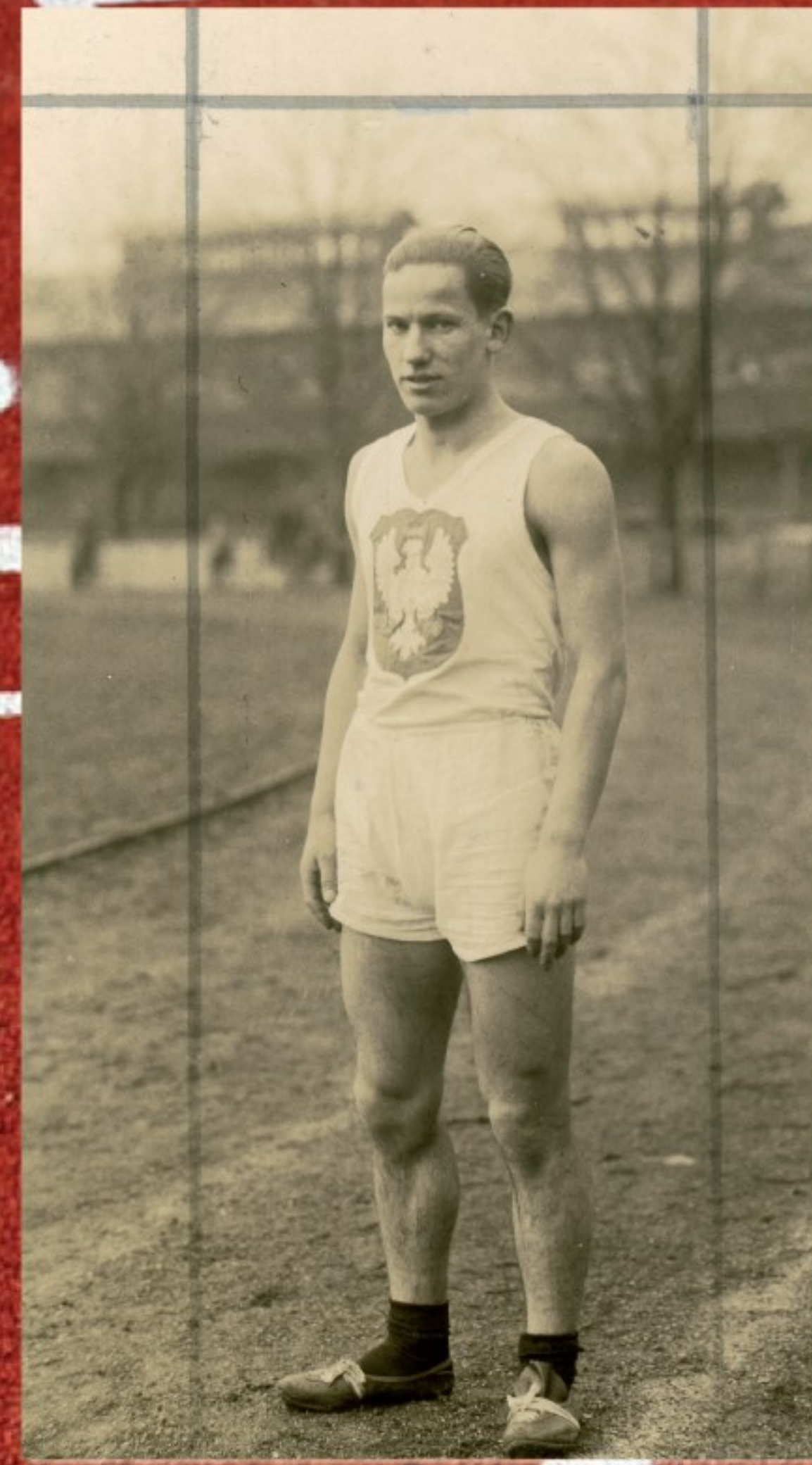

LEKKOATLETYKA

Stefan Szelestowski (1900–1987) dobiega jako zwycięzca do mety w pierwszym historycznym maratonie w Polsce; Stefan Szelestowski startował także na IO w Paryżu (1924) i w Amsterdamie (1928); w czasie 2. wojny światowej służył w Armii Krajowej, a po zakończeniu wojny był trenerem sportowym, 2 grudnia 1924, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 230, k. 20

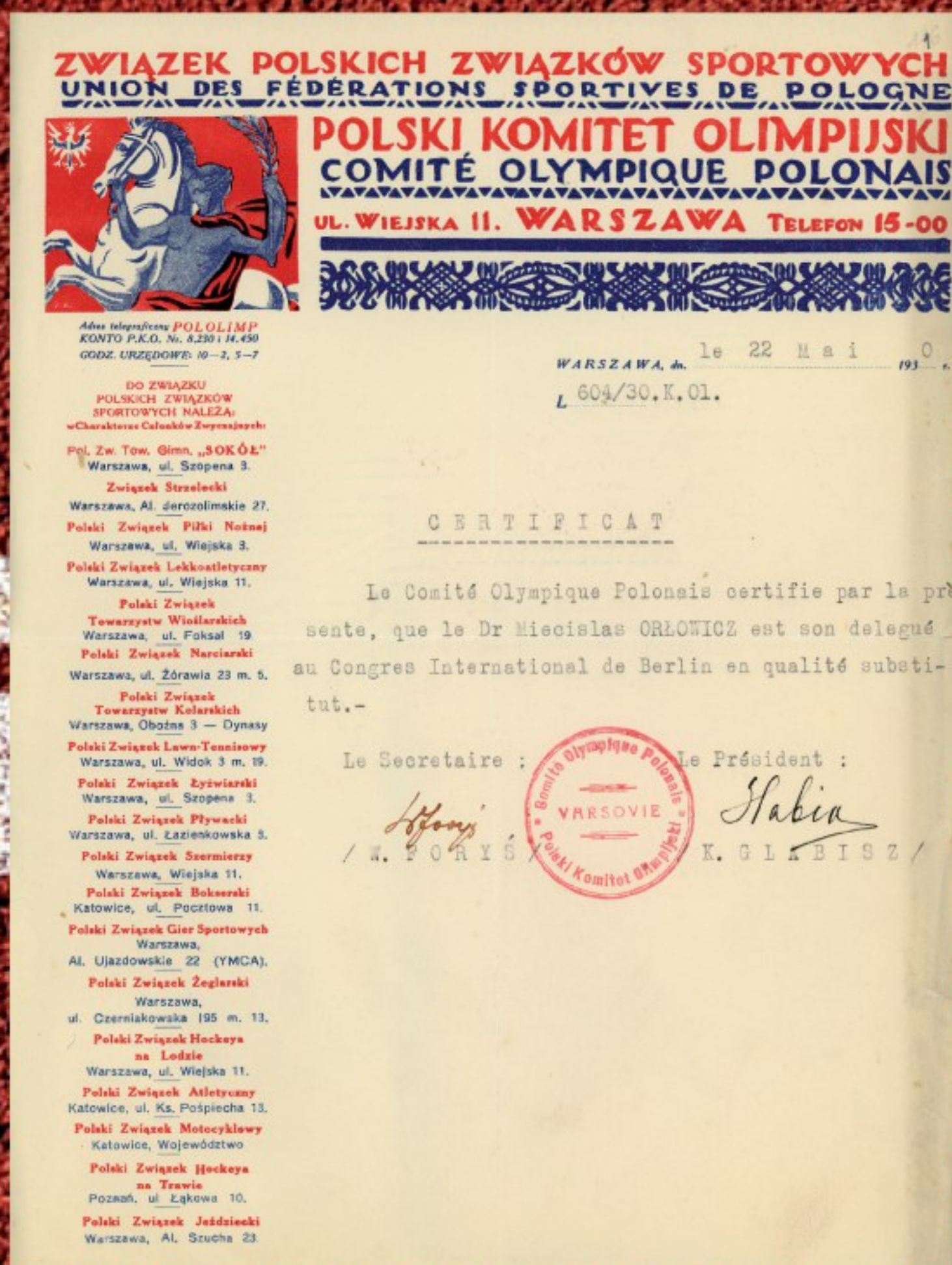
Aleksander Szenajch (1904–1987), dziesięciokrotny mistrz i rekordzista Polski w biegach na 60 i 100 m, dziennikarz sportowy; reprezentował Polskę na zawodach lekkoatletycznych za granicą; uprawiał również piłkę nożną, grając najpierw w KS Polonia Warszawa, a potem w KS Warszawianka, którego był współzałożycielem; walczył w obronie kraju zarówno podczas bitwy warszawskiej, jak i w czasie powstania warszawskiego; po 2. wojnie światowej był na emigracji w Niemczech i Belgii, b.d., Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 230, k. 60

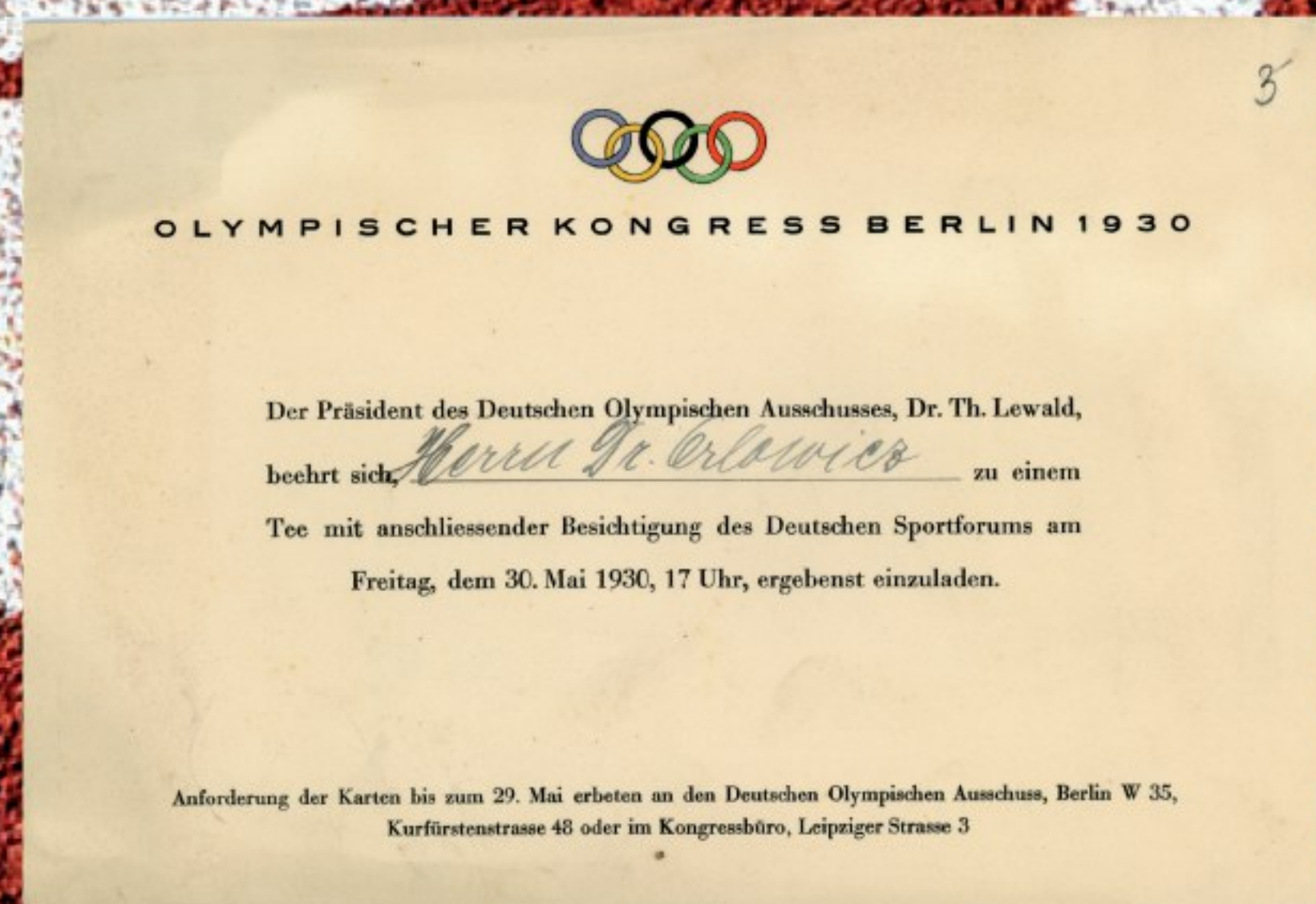
Kazimierz Kucharski (1909–1995), lekkoatleta, średniodystansowiec, zawodnik MKS Jagiellonia Białystok i LKS Pogon Lwów, jedenastokrotny mistrz Polski w biegu na 400, 800 i 1500 m, olimpijczyk, trener, dobiega do mety podczas zawodów w Warszawie w biegu na 800 m, 1936, „Kurier Warszawski, Niedzielną Dodatek Ilustrowany”, 30 sierpnia 1936, Materiały Antoniego Czubyńskiego, APAN, III-172, j. 308, k. 168

Uczestnicy pierwszego w Polsce maratonu; z numerem 5, zwycięzca Stefan Szelestowski, 2 grudnia 1924, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 230, k. 22

Certyfikat Polskiego Komitetu Olimpijskiego delegującego Mieczysława Orłowicza na Międzynarodowy Kongres w Berlinie, 22 maja 1930, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 355, k. 1

Zaproszenie Mieczysława Orłowicza przez prezesa Niemieckiego Komitetu Olimpijskiego na herbatę i zwiedzanie Niemieckiego Ośrodka Sportowego, 30 maja 1930, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 355, k. 3

Trzeba jasno określić i przewyciężyć niebezpieczeństwa zagrażające współczesnemu sportowi: od obsesyjnej żądzy zysku do komercjalizacji sportu w niemal wszystkich aspektach, od przesadnie widowiskowego traktowania zawodów sportowych do desperackiej pogoni za profesjonalną i techniczną perfekcją, od stosowania dopingu i innych niedozwolonych metod do użycia przemocy.

Jan Paweł II, [w:] Stanisław Dziwisz, *Więcej sportu*, Kraków 2006, s. 68.

L E K K I

Lekka atletyka w roku 1926

Dowiedzieliśmy się, że zarządy naczelnych instytucji lekko-atletycznych w Warszawie ułożyły już ogólnie program zawodów w roku bieżącym.

Terminarz zawodów organizowanych przez Warszawski OZLA jest następujący:

22, 23 i 24 maja — mistrzostwo młodzieńców WOZLA dla pań i panów; 27, 28 i 29 VI mistrzostwo WOZLA dla pań i panów; 28 i 29 VIII — dziesięciobój o mistrzostwo WOZLA; 19 IX — pięciobój; 7 XI bieg na przełaj Włocławek-Warszawa;

Poza temi zawodami mistrzowskiej odbędzie się szereg innych imprez, których terminy wraz z terminami zawodów poszczególnych klubów podamy później.

Kalendarzyk zawodów P. Z. L. A. przedstawia się następująco: 21.III — wiosenny narodowy bieg na przełaj w Warszawie; 3.V — II bieg sztafetowy Łódź-Warszawa; 25.VII — Sztafeta lekkoatletyczno-pływacka w Warszawie; 14 i 15.VIII Mistrzostwa Polski w Warszawie; 11 i 12.IX — Dziesięciobój o mistrz. Polski we Lwowie; 19.IX Maraton na G. Śląsku; 26.IX — Pięciobój w Wilnie; 31.X

— Bieg na przełaj o mistrz. Polski w Warszawie.

Międzynarodowy sezon lekkoatletyczny zapowiada się w r. b. niezwykle interesująco. Z całej masy projektów już teraz można określić kilka terminów zawodów międzynarodowych, a mianowicie: Mecz Polska - Jugosławia w Zagrzebiu (I połowa lipca); Mecz Polska - Włochy we Włoszech; Olimpiada Akademicka w Rzymie; Olimpiada Kobiec w Sztokholmie (I połowa sierpnia); Mecz międzynarodowy Tallin - Warszawa w Warszawie (I połowa sierpnia); Trójmecz Słowiański w Warszawie; Zawody międzynarodowe A. Z. S. w Warszawie (wrzesień).

Jeżeli widzimy sezon tegoroczny w lekkiej atletyce przedstawia się b. interesująco; O ile zapowiedzi będą zrealizowane oraz zawodnicy otrzymają odpowiednie przygotowanie, możemy być pewni, że rok bieżący zmiesie tę różnicę, jaka dotychczas istnieje między naszymi wynikami, a wynikami Zachodu Europy.

Będziemy przekonani, że tabela rekordów, którą podajemy poniżej ulegnie z pewnością zmianie.

Lekko-atletyczne rekordy polskie

Lista oficjalnych rekordów polskich w konkurencjach uznanych przez P. Z. L. A. przedstawia się, jak następuje:

BIEGI PŁASKIE:

60 m. — Szeński (Warszawianka) 6,9 s.;
100 m. — Szeński (Warszawianka) 10,9 s.;
200 m. — Weiss (A. Z. S.) 22,7 s.;
400 m. — Weiss (A. Z. S.) 51 s.;
800 m. — Koszrzewski (A. Z. S.) 1:59;
1000 m. — Orlak (A. Z. S.) 2:40,9;
1500 m. — Forys (Warszawianka) 4:15,5;
2000 m. — Malanowski (A. Z. S.) 6:05,2;
3000 m. — Łukaszewicz (Polonia) 9:12,7;
5000 m. — Freyer (I. F. C. Katowice) 16:08,7;
10000 m. — Łukaszewicz (Polonia) 34:06,4;
15 km. — T. Kuchar (Pogoń) 55:00,8;
20 km. — Szelestowski (Polonia) 1:18:35,7;
Maraton — Szelestowski (Polonia) 3:13:10.

BIEGI PRZEZ PŁOTKI:

110 m. — Garczyński (Pogoń) 16,2 s.;
400 m. — Koszrzewski (A. Z. S.) 58,8 s.

BIEGI SZTAFETOWE:

4×100 m. — Polonia 45,4 s.

4×200 m. — Warszawianka 1:40,8;
4×400 m. — A. Z. S. 3:32;
100-200-300-400 — A. Z. S. 2:06,5;
100-200-400-800 — A. Z. S. 3:36,2;

CHODY:

1 km. — Ptaszycki (Orzeł Biały) 4:39,4;
2 km. — Ptaszycki — 9:23,2.
3 km. — Wodkiewicz (Czarni) 14:24,6;
5 km. — Wodkiewicz 25:28,6;
10 km. — Wodkiewicz 52:30,8;

SKOKI:

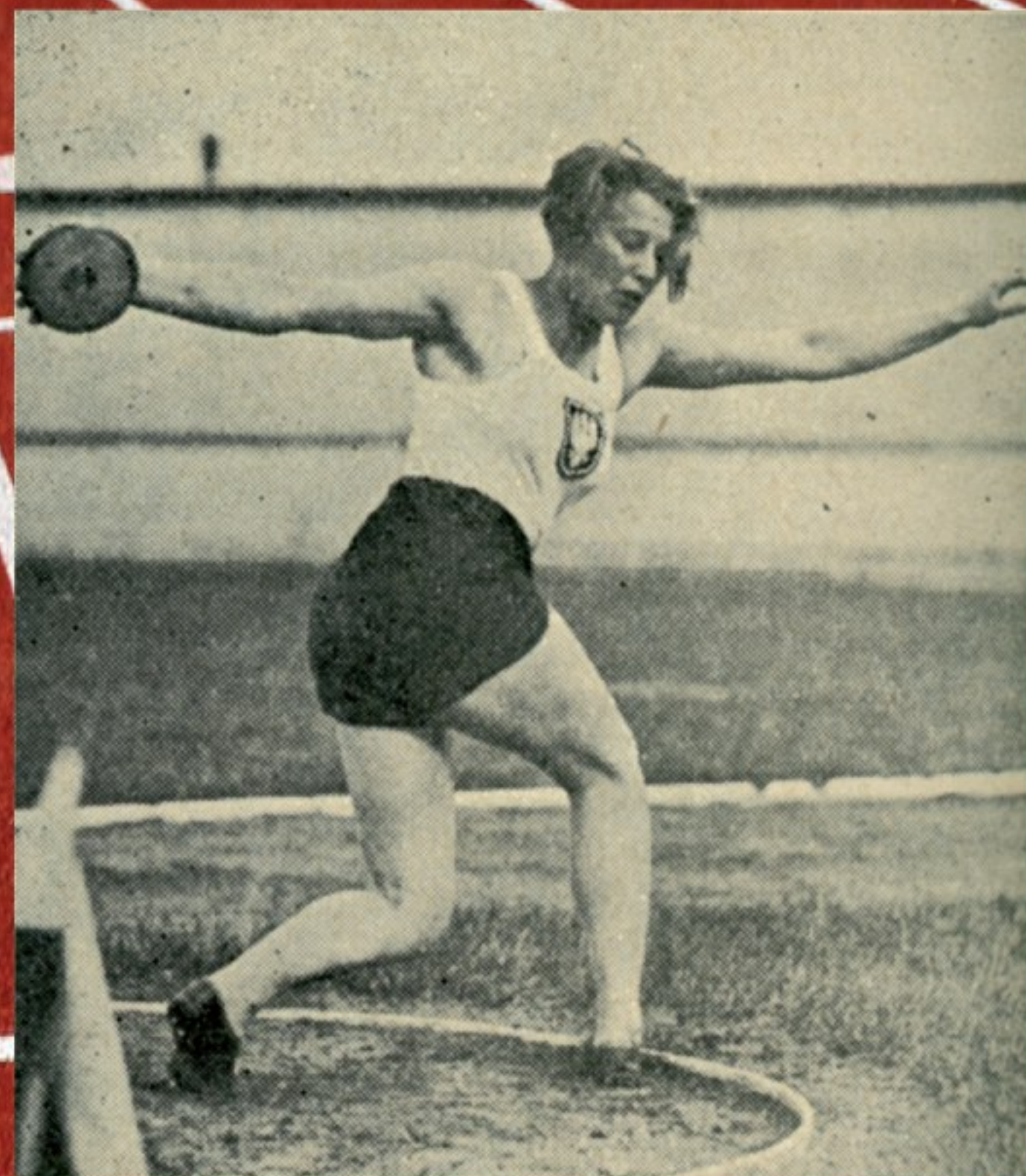
W dal. — Sośnicki (Polonia) 662 cm.;
Wwyż — Gruner (A. Z. S.) — 176 cm.;
O tyczce — Adamczak (A. Z. S. — Poznań) 3 m. 60 cm..

RZUTY:

Kulą — Baran J. (Pogoń) 128,25 m.
Dyskiem — Cejzik (Polonia) 40,95 m.
Oszczepem — Gruner (AZS) 57,56 m.
Młotem — Cejzik (Polonia) 30,92 m.

WIELOBÓJE:

Pięciobój — Cejzik (Polonia) 6329,465 pkt.
Dziesięciobój — Cejzik (Polonia) 3259,405 pkt.

Jadwiga Wajsówna (1912–1990), lekkoatletka, zawodniczka m.in. KS Sokół i KS Włóknarz Pabianice oraz KS Boruta Zgierz, specjalizująca się głównie w rzucie dyskiem; w tej dyscyplinie zdobyła m.in. brązowy medal na IO w Los Angeles (1932) i srebrny na IO w Berlinie (1936); była pierwszą kobietą na świecie, która rzuciła dyskiem na odległość ponad 40 m; była też mistrzynią Polski w pchnięciu kulą, skoku wzwyż i skoku w dal, b.d., „Kurier Warszawski. Niedzielnny Dodatek Ilustrowany”, 14 marca 1935, Materiały Antoniego Czubyńskiego, APAN, III-172, j. 308, k. 137

Lekkoatletyczne polskie rekordy, „Robotnik”, 1 stycznia 1926, s. 11, Kolekcja wycinków prasowych Instytutu Historii PAN, APAN, w. 1048, j. 188, b.p.

Pamiętam, ile to było radości w domu, gdy Janusz po raz pierwszy wrócił w 1928 roku jako rekordzista Polski.

Przypominam sobie gorące powitanie po powrocie Janusza z Antwerpii, gdy ustanowił tam rekord świata. Bodajże na 3000 m. Nie mogę zapomnieć tej chwili, gdy wspólnie oglądaliśmy złoty medal olimpijski, który przywiózł po zwycięskim biegu na 10 km w Los Angeles. Trudno wszystko pamiętać, a wydaje mi się, że było to tak niedawno.

Janina Czaplicka z domu Kusocińska, siostra Janusza Kusocińskiego, „Trybuna Ludu”, 10 czerwca 1956, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 242, k. 117.

Janusz Kusociński (1907–1940), najpopularniejszy lekkoatleta przedwojennej Polski, średnio- i długodystansowiec, zawodnik KS Samota Warszawa i KS Warszawianka, złoty medalista w biegu na 10000 m na IO w Los Angeles (1932); wielokrotny mistrz Polski w biegach; walczył w kampanii wrześniowej; zginął w 1940 roku podczas hitlerowskiej akcji AB mającej na celu likwidację polskiej inteligencji; dla uczczenia jego pamięci od 1954 roku organizowane są zawody lekkoatletyczne o Memoriał Janusza Kusocińskiego, b.d., „Trybuna Ludu”, 10 czerwca 1956, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 242, k. 117

Walasiewiczówna w fantastycznej formie bije rekord świata

WALASIEWICZÓWNA

(m) W niedzielę przedpołudniem, na boisku w parku imienia Sobieskiego, odbyły się zawody lekkoatletyczne zorganizowane przez W. O. Z. L. A.

W zawodach tych startowała m. in. Walasiewiczówna, która wykazała fantastyczną formę. W biegu na 100 m. startując w słabej konkurencji warszawskiej, Walasiewiczówna wyrównała swój własny rekord światowy, uzyskując wynik 11,7 sek., przytem 2 stopery (mierzone czas na 5 sztopercach) wykazały czas o 0,1 sek. lepszy, mianowicie 11,6 sek.

W biegu na 200 m. Walasiewiczówna ustanowiła nowy rekord świata, uzyskując świetny wynik 23,6 sek. wynik ten lepszy jest od dotychczasowego rekordu świata, należącego do Walasiewiczówny o 0,2 sek.

Godzi się nadmienić, że ten ostatni wynik uzyskany został w biegu powtórzonim. Kiedy Walasiewiczówna po raz pierwszy przebiegła dystans 200 m., uzyskuje wynik znacznie lepszy od rekordu

światowego, organizatorzy zmierzlił bieżnię i wówczas okazało się, że dystans przebieży przez rekordzistkę jest o 12 m. za krótki. Wobec tego bieg powtórzono. Mimo zmęczenia dwoma odbytemi startami (na 100 i 200 m.) Walasiewiczówna ustanowiła nowy rekord świata.

Wśród startujących zabrakło Wajsówny, na wyniki której oczekiwano niecierpliwie. Wajsówna na sobotnim treningu poduliła się dotkliwie, przewracając się na płotku, wobec czego nie była w stanie wziąć udziału w zawodach niedzielnych.

Podczas zawodów lekkoatletycznych na boisku w parku imienia Sobieskiego, w których wzięła udział Walasiewiczówna osiągnięto szereg dobrych wyników.

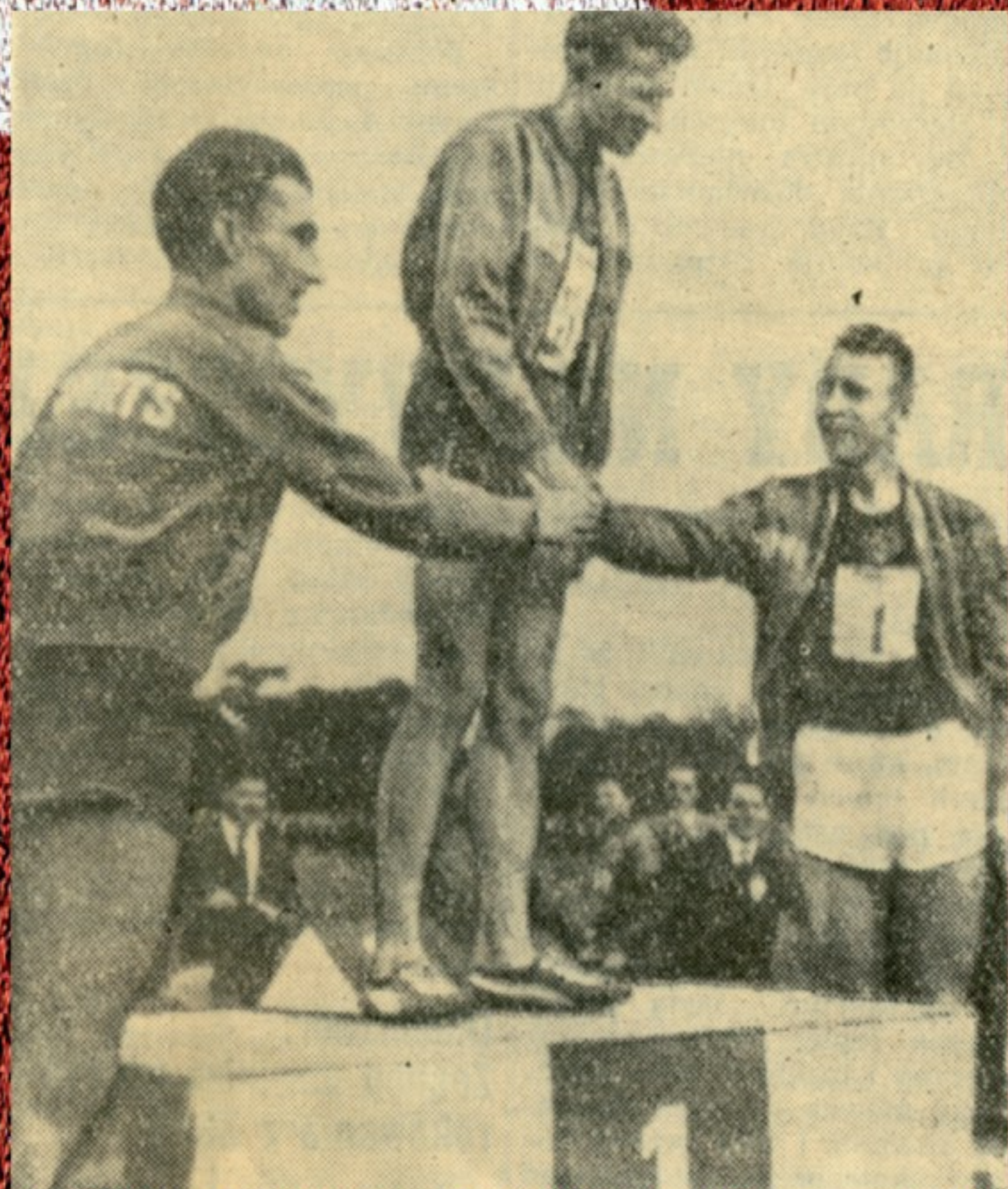
W rzucie kulą pań I-sze miejsce zajęła Cejzikówna (AZS) 11,54 m., 2) Drukówna (Warszawianka) 10 m. W skoku w dal 1) Preisówna (Legia) 455 cm. W rzucie oszczepem 1) Kwasniewska (LKS) 39,55, 2) Cejzikówna 35,56.

W konkurencji panów w skoku wzwyż: 1) Niemiec (Lwów) 175 cm., w biegu na 800 m. 1) Kuzmicki (Warszawianka) 1:58,6 sek., w biegu na 5000 m. 1) Kowalski (Reduta) 9:34 sek. Sztafeta 4×100 m. 1) Legia 44,4 sek., 2) Warszawianka w czasie 0 04 sek. gorszym od Legii. Bieg na 100 m. 1) Orszagh (Warszawianka) 11,2 sek.

W biegu na 5000 m. 1) Wiśniowski (Warszawianka) w czasie 16 min. 16,2 sek. Rzut kulą 1) Aluchna (Skra) 12,12 m. W skoku w dal 1) Hanke (TKS) 6,83 cm., 2) Niemiec (Lwów) 6,48.

Sztafeta 4×200 m. 1) Legia 1:52,1 sek. Wynik ten jest lepszy od rekordu Polski o 1,3 sek., lecz nie będzie uznany oficjalnie za nowy rekord polski, gdyż organizatorem zawodów zabrakło należytą i start odbył się za pomocą guzika zamiast strzała.

Wycinek prasowy dotyczący Stanisławy Walasiewiczówny (1911–1980), biegaczki, zawodniczki KS Grażyna Czechowice-Dziedzice, KS Warszawianka i KS Lechia Warszawa; Walasiewiczówna na IO w Los Angeles (1932) zdobyła złoty medal; a na IO w Berlinie (1936) srebrny w biegu na 100 m; była wielokrotną mistrzynią Polski oraz Europy w biegach kobiet na 60, 100, 200 m. w skoku w dal; rzucie oszczepem i w pięcioboju; w 1914 roku wyemigrowała z rodzicami do Stanów Zjednoczonych, gdzie startowała w zawodach pod nazwiskiem Strella Walsh Olson; postać ta wzbudziła kontrowersje po śmierci (została postrzelona podczas napadu na sklep), kiedy okazało się, że ma zarówno żeńskie, jak i nie w pełni rozwinięte męskie organy płciowe; spowodowało to wątpliwości Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego i Międzynarodowej Federacji Lekkiej Atletyki; noszono się z zamiarem odebrania Walasiewiczównie medalu, które zdobyła, rywalizując z kobietami; ostatecznie nie podjęto w jej sprawie żadnych decyzji; „Dziennik Poznański”, 6 sierpnia 1935; Kolekcja wycinków prasowych Instytutu Historii PAN, APAN, w. 1048, j. 303, b.p.

Zdzisław KrzyszczkóWak (1929–2003), lekkoatleta, zawodnik m.in. OWKS Lublin, CWKS Legia Warszawa, WKS Zawisza Bydgoszcz, mistrz olimpijski w biegu na 3000 m z przeszkodami na IO w Rzymie (1960), dwukrotny mistrz Europy w biegu na 5000 i 10000 m (1958); na zdjęciu zwycięża kolejne zawody w paryskim crossie; drugie miejsce zajął inny Polak Stanisław Ozóg (po lewej), a trzecie zawodnik ZSRR Piotr Bolotnikow (po prawej), 1958, „Życie Warszawy”, 1 kwietnia 1958, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 242, k. 110